

Nieuwsflits

Nieuwsflits 5, oktober 2015

Beste KKNN-ers,

Hoe staat het met de ontwikkelingen rond het zorgvastgoed in het Noorden? Het KKNN vroeg het de sprekers van het Krimpcafé XL van 13 november vorig jaar. In deze Nieuwsflits vertellen Onno Bremmers, Joop Brink, Bertil Droste en Sigrid Hoekstra over hun acties nadien en de ontwikkelingen die zij nu zien. Hebben zij iets gedaan met de oplossingen en aanbevelingen die wij hen gaven tijdens de workshops over hun dilemma's? Deze Nieuwsflits geeft u de toen beloofde update.

Daarnaast zijn de voorbereidingen voor het Krimpcongres 'Leefbaarheid, participatie, veerkracht' op 26 november in volle gang. Wij hopen u op die dag in het kader van 5 jaar KKNN te ontmoeten in de Oosterpoort in Groningen. Heeft u zich nog niet aangemeld? Doe dat dan nu alsnog via de link in het programma of via info@kennisnetwerk.nl.

Tot slot: na vier jaar als lector Krimp & Leefomgeving aan de Hanzehogeschool Groningen gewerkt te hebben, vertrekt Sabine Meier voor een hoogleraarschap naar Duitsland. De Hanzehogeschool is op zoek naar een nieuwe lector Krimp. Kent u een geschikte kandidaat? In deze Nieuwsflits vindt u de vacaturetekst.

Ik wens u veel leesplezier!

Angelique van Wingerden

Projectleider KKNN

Leegstand in zorgvastgoed: een jaar na dato

Het Krimpcafé van 13 november vorig jaar stond in het teken van leegstand in zorgvastgoed. Sprekers Onno Bremmers, Joop Brink, Bertil Droste en Sigrid Hoekstra legden ons toen een aantal dilemma's voor. Wat is er sindsdien gebeurd? Welke acties hebben zij genomen en/of welke ontwikkelingen zien zij nu? Hieronder een update.

Sigrid Hoekstra, WoonFriesland:

“Niet voor, maar met de mensen”

Moeten we accepteren dat we niet meer kunnen wonen waar we willen, maar waar het kan? Dat was het dilemma dat Sigrid Hoekstra van WoonFriesland ons voorlegde tijdens het Krimpcafé XL in het Provinciehuis in Groningen.

Hoekstra: “Mijn dilemma gaat over de verbinding van wonen, welzijn en zorg. Het is iemands goed recht dat hij thuis wil blijven wonen ook als iemand ouder wordt en/of hulp of zorg nodig heeft. Daarvoor is een goede infrastructuur nodig met ICT kanalen en goede zorg. Maar als jij intensieve hulp nodig hebt, dan moet dat in een veilige omgeving gebeuren waar ook de voorzie-

ningen en zorg zijn. Dan ben je toch vaak op de grotere kernen aangewezen. Dat is dus niet overal te regelen en is ook niet reëel.

Wonen is emotie, het gaat om je leven. Het liefst regelen we dat in de eigen vertrouwde omgeving, zodat mensen niet ontheemd raken. En er is gelukkig steeds meer mogelijk in de thuisituatie.”

Over de zelfredzaamheid die we meer en meer verwachten van mensen, is Hoekstra vrij uitgesproken: “Ik snap het, maar als BV Nederland maken we de verkeerde keuzes. We korten op budgetten en laten steeds meer kwetsbare mensen zelfstandig wonen. Bijvoorbeeld GGZ-patiënten of mensen die echt niet zelfredzaam zijn, hebben hulp nodig. We hebben handen in de wijk nodig, ogen en oren in de wijk. Daar zit mijn zorg, het resultaat van het korten op budgetten krijgen we dagelijks weer in de wijken terug. Niet alleen bij de mensen die het betreft, maar ook bij de mensen in hun omgeving. Investeren in welzijn en zorg moet niet verder afkalven.”

Hoekstra benadrukt daarnaast het belang van een goede ICT-infrastructuur, juist ook in krimpgebieden. “In de 1e lijn kan bijvoorbeeld al veel gedaan worden op afstand via de Ipad. Bijvoorbeeld door middel van een geheugensteuntje dat mensen weten hoe en wanneer ze medicijnen moeten innemen, dat scheelt in de zorgkosten. Het maakt ook dat mensen langer thuis kunnen blijven wonen.”

Kennishetwerk Krimp Noord-Nederland

Ook onderstreept Hoekstra het belang dat gemeenten, vooral ook in krimpregio's, een objectieve spiegel hebben en goede analyses maken: wat is de bevolkingsdaling, hoeveel jongeren zijn er, waar trekken jongeren naar toe etc. En verder vragen krimpgebieden om maatwerk. Hoekstra: "Laat het vooral van de betrokken mensen zélf zijn. Oplossingen van achter het bureau zijn niet duurzaam. Het is en en: verdere initiatieven voor wonen, welzijn, zorg en vooral ook de mensen serieus nemen in wat zij willen. Niet voor, maar met de mensen."

Joop Brink, gemeente Coevorden

"De methode bewijst, zo kun je stappen maken"

Wie moet eigenlijk het leegstandsprobleem oplossen? De gemeente, de zorgaanbieders, de corporaties? Wethouder Joop Brink van de gemeente Coevorden agendeerde dit vraagstuk na afloop van het Krimpcafé in november samen met Emmen en Borger Odoorn. Brink: "Er is sinds vorig jaar veel gebeurd. We hebben besloten ons eerst op Coevorden te focussen en er daar uit te komen en dit later met Emmen en Borger-Odoorn te delen. Zorgaanbieders, woningbouwcorporaties en gemeente hebben meerdere overleggen gehad. We hebben een ambtelijke werkgroep geformeerd en alle cijfers en gegevens in beeld gebracht en een vastgoedstudie gemaakt, waar is behoefte aan wonen met zorg. Dit vormt de basis voor verdere afspraken. De wil is er bij alle partijen om zorg en wonen voor de toekomst bestendig te maken. De rol van de gemeente is het faciliteren, een

regierol en partijen op één lijn krijgen. Ik heb goede hoop dat we volgend jaar een overeenkomst hebben voor Coevorden. Samen gaan wij daarvoor."

Zijn in november voorgelegde dilemma of je lokale afspraken kunt maken kan Brink inmiddels uit ervaring dan ook volmondig met ja beantwoorden. Hij is ronduit enthousiast: "Wij zijn nu concrete afspraken aan het maken. Heel klein en compact zijn we begonnen om samen tot een resultaat te komen. De behoefte in beeld, inzicht in hoeveel woningen, hoe zorg en wonen te combineren, het WMO proof maken, we hebben fikse stappen gemaakt. Natuurlijk zijn er nog allerlei vraagstukken, zoals wie gaat de verpleeghuiszorg leveren in Coevorden, wie doet wat, zaken als overcapaciteit, exploitatie etc. Maar ik kan nu al zeggen, deze methode is mij goed bevallen. Nu is het een kwestie van lokaal afspraken maken en dat dan ook regionaal uitbreiden en delen met Borger Odoorn en Emmen. De methode bewijst, zo kun je dus stappen maken!"

Onno Bremmers, Woonzorg Nederland

"Verzorgingshuizen omcatten is taai proces"

Onno Bremmers van Woonzorg Nederland legde ons het dilemma voor: hoe kunnen we met het oog op de toekomstige vergrijzingsgolf de verzorgingshuizen conserveren? Hoe is Woonzorg Nederland daarmee verder gegaan? "Ik zie het als de enorme overcapaciteit aan vliegtuigen na de aanslag op de Twin Towers. In de woestijn in California hebben ze allemaal

vliegtuigen met printfolie ingepakt om ze zo te conserveren voor het moment dat er weer meer vraag zou zijn.

Hetzelfde doen wij ook met ons zorgvastgoed, onze verzorgingshuizen, aansluiten bij de vraag en behoefte. Zo hebben wij bijvoorbeeld in Amsterdam een verzorgingshuis het A.H. Gerardhuis 'omgecat' tot studentenhuysvesting. Dit geldt dan eerst voor vijf jaar onder leegstandswet met een tweede termijnsmogelijkheid. Ook in Amstelveen hebben we dit gedaan met Oldenhof voor beschut wonen.

Wat ik merk in gesprekken met mensen is dat vooral niet-senioren zich maar moeilijk kunnen voorstellen dat mensen met gelijkgestemden in een beschutte woonomgeving willen wonen en behoefte hebben aan wonen mét zorg. Tot we er zelf aan toe zijn denken wij: zo zijn wij niet, dat gaat ons niet overkomen. 'Verzorgingshuis' is ook een beladen woord, met een negatieve connotatie, dat besef neem ik altijd mee in gesprekken. De behoefte aan betaalbare appartementen voor ouderen, het scheiden van wonen en zorg, een andere inrichting van verzorgingshuizen (o.a. minder industrieel, met een andere inrichting van openbare ruimtes) dit vraagt om veel aanpassingen en het zijn ook taai processen."

In Ter Apel verhuren we sinds eind 2013 appartementen die die transformatie hebben ondergaan, met wonen en zorg gescheiden en dit gebeurt op meerdere plekken in het land. Wij worden nu natuurlijk ook benaderd door gemeenten en COA voor opvang van asielzoekers in onze gebouwen. Wij staan daar positief tegenover, zijn faciliterend, zeggen wel: er moet lokaal draagvlak voor zijn. Op deze verschillende manieren behouden we de gebouwen wel en passen ze aan aan de behoeften van deze tijd, dit moment. Belangrijk uitgangspunt om invulling te geven aan onze betrokkenheid is dat we het complex niet op korte termijn nodig hebben voor de huisvesting van senioren en mensen met een beperking, onze primaire doelgroep."

Een ander punt dat Bremmers inbracht was zijn zorg over het einde van de participatie-

Kennishetwerk Krimp Noord-Nederland

maatschappij, gezien de steunfunctie die verzorgingshuizen bieden in vrijwilligerswerk en mantelzorg. Bremmers: “Verzorgingshuizen hebben een netwerk aan vrijwilligers. De kans dat deze vrijwilligers verdwijnen met de afname van de capaciteit in verzorgingshuizen ligt op de loer. Dit zou zonde zijn. De bereidheid van mensen zich in te zetten voor anderen en steun te bieden moet vooral niet verloren gaan. Overleg hierover is daarom van groot belang. Gemeenten zijn zoekende naar hun nieuwe rol en zouden daarin een coördinerende rol moeten hebben.”

Bertil Droste, Zonnehuisgroep Noord “Zonnehuisgroep Noord in fase van transitie en transformatie”

Zonnehuisgroep Noord ziet zich gedwongen de zorg meer te concentreren, zo vertelde

Bertil Droste eind vorig jaar tijdens het Krimpcafé in Groningen. Dilemma daarbij is de vraag of iedere burger recht heeft op een voorziening dicht bij zijn vertrouwde woonplaats als thuis wonen niet meer mogelijk is? Hoe is Zonnehuisgroep Noord verder gegaan?

Bertil Droste: “Gedwongen door flinke kortingen op het budget voor 2015 en nu ook voor 2016 zijn we een flink aantal zeer ingrijpende maatregelen aan het voorbereiden.

Momenteel verkeert Zonnehuisgroep Noord in de fase van transitie en transformatie. We moeten flink bezuinigen. Dit zal gevolgen hebben voor het aantal locaties, voor diverse producten en diensten en dus ook voor de werkgelegenheid. Alle locaties, producten en diensten worden onder de loep genomen en beoordeeld op relevantie, toegevoegde waarde en rendement. Daarover wordt deze maand gecommuniceerd met medewerkers, cliënten en familie en vrijwilligers.”

Ingrijpende ontwikkelingen dus. Na besluitvorming zullen diverse zaken natuurlijk opgepakt worden in de dorpen en voor de inwoners. Droste: “Daar is nog veel werk te doen om de leefbaarheid te behouden.” Op de vraag of het KKNN nog een rol zou kunnen spelen, antwoordt Droste: “Het KKNN zou wellicht met de inwoners aan de slag kunnen om zaken als zelfredzaamheid, eigen verantwoordelijkheid en solidariteit te entameren. De provincie zal dit ook heel concreet mee moeten oppakken.”

Agenda

29 oktober Symposium ‘Erfgoed in beweging’,
12.00-18.00 uur, het Kasteel, Groningen

30 oktober Symposium ‘Van Dorpshuis tot
Kanjerklooster’ – is er toekomst voor monumenten in
de periferie?

10.00 -16.00 uur, Klooster Ter Apel

26 november Krimpcongres KKNN met thema
‘leefbaarheid, participatie, veerkracht’

9.45 -16.45 uur, de Oosterpoort, Groningen

HG lector Krimp Sabine Meier vertrekt

Sabine Meier, lector Krimp & leefomgeving, verlaat per 1 november 2015 de Hanzehogeschool. Zij wordt “W1-Professur für Räumliche Entwicklung und Inklusion” aan de Duitse universiteit Siegen. Het KKNN bedankt Sabine hartelijk voor haar inzet en betrokkenheid bij het dossier Krimp en wenst haar succes in haar nieuwe baan. We kijken uit naar een

grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van leefbaarheid! De Hanzehogeschool is op zoek naar een nieuwe lector Krimp. [Klik hier voor de vacaturetekst.](#)